

osta jõuaks. Tšweignow reisib siis Petrogradi, kus talle tõesti õnn osaks sai, oma warandust keiserinnale ettepanda tohtida. Kalliskiwide tundjad hindasivad pärlirida mitmesaja tuhande rubla peale ja kõrge proua, kes kiwide suuruselt ja läikelt otse waimustatud oli, laskis õue maksimeistril nende hinda harjufale wäljamaksta. Ametnik kutsus harjuka enesega ühes, wiis oma korterisse, laskis tal seal maksutähe kirjutada, mille ettenäitamisel talle raha keiserlikult kasjast kohe wäljamakstawat.

Harjule kirjutati maksutähe, maksimeister wõttis selle ja lubas paari minuti pärast jälle tagasi tulla; kuid tunnid läksiwad mööda ja ametnikku ei tulnud. Tšweignow hakkas kartma ja katsus tuust wälja minna; kuid oma ehmatuseks leidis ta, et uks lukkus oli. Wiimaks awati uks ja mitmed kajakad astusid sisse. Tšweignowi wastupanemiseft hoolimata aeti tema habe ja juuksed ära, wiidi ta kinnisesse wantrisse ja saadeti Petrogradist wälja. Alles mitme kuu pärast jõudis ta määratud kohale nimelt Kaukasiasse, kus ta soldatiks pandi.

Peaaegu aasta oli mööda läinud ja ühel päewal oli ta oma kindrali aias pötsaid istutamas. Oli ilus kewade hommik ja mõned kindrali teenijad jalutasid lastega aias. Wiimaks tahtis kindrali weike poeg läheda tiigi peal paadiga sõita. Kõik astusid paati ja keegi poisike jõudis jeda kuni kehet tiiki. Kindrali poeg seisis paadi pingi peal, kusjuures lapsed hoidja teda kinni hoidis; seal jooksis aga tema defene wallatuse tujus lapsed hoidja kaela, see kaotas tajakaalu ja poisike kukkus üle ääre wette. Appihüüdmise peale ruttas Tšweignow juure; see kui hea ujuja, hüppas kohe wette. Lapsed hoidja näitas talle kohta, kuhu poisike kukkunud. Tšweignow laskis ennast wee alla, leidis lapse ja tõi ta weel elawalt üles. Kindral oli peagi juhtumiseft kuulda saanud, tänas Tšweignowi kiigutatult ja kutsus oma majasse. Kui see peale riiete wahetamist sinna ilmus, surus kindral weel kord tema kätt ja laskis siis mõnd soowi awaldada, mida täita wõides ta õnnelik olla.

Tšweignow palus kindrali, et ta üht juttu kuulaks, mida ta temale jutustada tahta. Kindral naeratas ja ütles, et ta juba aimata teadwat, mis asi see olla; sest kui Tšweignowi siia toodi, oli kommandantile kohe teada antud, et mees mitte täitsa selge mõistusega ei olla, kuna tal wiisa mõte peas pesitawat, et ta keiserinnale pärlid kaelaehete olla müünud. Kuid kindral oli siiski walmis tänutäheks oma lapsepeastja wastu, jeda muinasjuttu pealt kuulama. Tšweignow jutustas nüüd nii loomulikult, et kindral tõesti uskuma hakkas, et

tal siin terwe inimesega tegemist on. Mõni aeg pärast jeda sõitis kindral Petrogradi ja wõttis Tšweignowi ühes. Kindralil oli seal wõimalik keiser Nikolaiile harjuka imelikust juhtumiseft rääkida. Tšweignow kutsuti keisri ette ja see küsis, kas ta tolleaegset maksimeistrit weel äratunneks. Kui harjuka jeda kinnitas lasti tõi maksuametiherrad ette tulla. Tšweignow tundis petisse kohe ära ja see seisis surmakahwatult keisri ees, kes talle teenitud nuhtlust teada andis. Nimelt pidi ta jedaama tunda saama, mis Iwan Tšweignow; tal aeti kohe habe ja juuksed ära, pandi soldati riided selga ja saadeti Kaukasiasse. Iwan Tšweignowile aga makseti tema raha ühes intressidega wälja, kuid tingimine oli selle juures: ta pidi poole saadud rahast selle talunaisele maksta, kellelt ta pärlid oli saanud.

Konstantinopoli ärawõitmine türklaste läbi 1453.

Misjuguks türklaste saatus ta edaspidi kujuneb, suure ajaloolise sündmuse olemise siiski kaasaelanud: türklased ei ole Europas enam iseseisaw wõimus. Nad peawad Aias oma wõimu waremetel uue walituse üles ehitama ja kes teab, kas ajaloo waheldusriiklale tegewusel tulewad põlweid jedaagi weel näha ei saa, et wiisad ja oma waimustuses taltjutamata türklased kord uuesti Europat üle ei ujuta, ja määratimal werewalamisel enestele jälle tagasi ei wõida, mis nad nüüd taotanud.

Ajaloo järele tunneme türklasi kui wihaseid, werejännu-tiisi inimesi, ja Plewna päewadest saadit, kus nad nagu lõwid wõitlesiwad, wõime jeda wäga hästi wõimalikult pidada, et kord hirmsad 1453 aasta mai kuu päewad Europale jälle kätte jõuawad, kus Türgi wäed Konstantinopoli ärawõitmisel oma giauridepõlgust ja werejännu 50,000 kristlase tapmises kustumiswad. Sultan Mohammed II. lubas linnas oma soldatidel riisuda ja tappa, niipalju kui kellegil süda igatses. Tema ise sõitis üle langenute surnukehade linna sisse, ja wõiduläigu tõige kõrgem filmapilt oli see, kus sultani hobune üle keiser Konstantin XI. surnukeha sammus.

Siis aitas sultan ise kristlikke kirikuid ja mälestuse märkisid ärahawitada. Tema soldatid maratseiwad edasi, kuna nad 50,000 kaitseta linnaelanikku mahatapseiwad, 40,000 orjadeks müüsiwad ja ülejäänud oja, millest nad mingit kasu